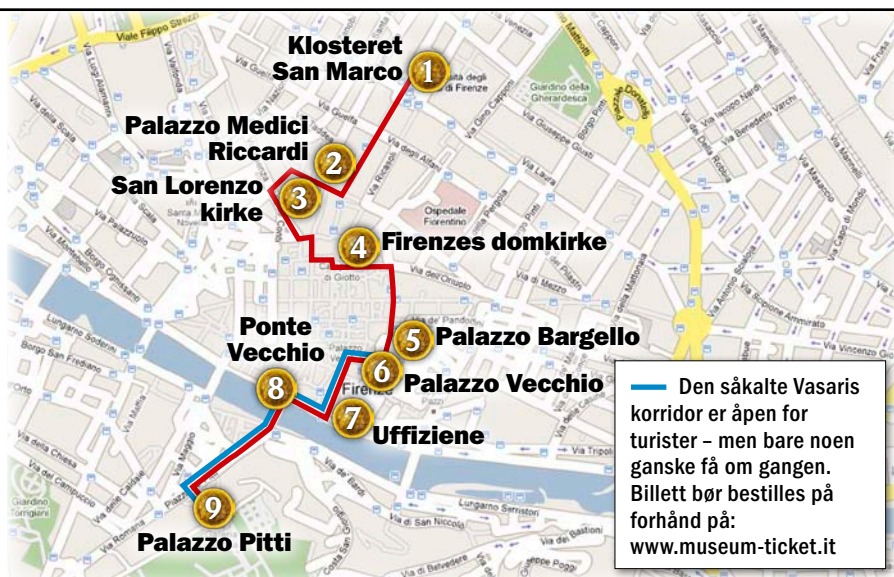

MEDICIENES FIRENZE

TIL FOTS GJENNOM HISTORIEN

Medicienes Firenze er konsentret i sentrum, og «Medici-ruten» gjennom byen utgjør bare 2,7 km. Familiens private hemmelige korridor, som går fra Palazzo Pitti til Palazzo Vecchio, er markert med blått.

1 KLOSTERET SAN MARCO

Adresse: Piazza San Marco 1

Gudfar i munkecelle

Dypt inne i klosteret San Marco kan besøkende i dag finne en hvitskurt munkecelle. For nesten 600 år siden huset den beskjedne cellen fra tid til annen Medici-familiens styrtrike overhode og Firenzes gudfar, Cosimo, senere kalt den eldre. Cosimo var avhengig av sterke allierte i maktkampen om Firenze. Han hadde blant annet finansiert renoveringen av det forfalne San Marco-klosteret for å sikre den gode tonen med sin tids mest mektige aktør, kirken. Men han sørget også for å få

Cosimo de Medici var Firenzes grå eminense. Ingen større beslutninger ble truffet uten at han godkjente dem.

satt sitt eget preg på prosjektet. Foruten sitt private meditasjonsrom utstyrte Cosimo klosteret med et bibliotek som i tråd med renessansens ånd ofret hylleplass til antikkens store tenkere. Cosimo gjorde i tillegg biblioteket offentlig tilgjengelig, og det var helt uvanlig på den tiden.

San Marco var også utgangspunktet for store religiøse oppdrag som Mediciene betalte for.

San Marco var et av mange hellige bygg Mediciene betalte renoveringen av.

2

PALAZZO MEDICI RICCARDI

Adresse: Via Camillo Cavour 1

Ansikt til ansikt med Mediciene

Historien forteller at Cosimo den eldre avviste det første utkastet til familiens første palass i Firenze. For prangende, mente den sky bankmannen.

I stedet fikk arkitekten Michelozzo i 1444 oppgaven med å gi Mediciene husly. Bygningen står fortsatt, og i huskapellet kan besøkende få et glimt av de tidligere beboerne. På kapellets freskoer opptre nemlig flere Medici i følget til de tre vise menns inntog i Betlehem.

Neste stopp San Lorenzo-kirken, 700 m

Medicienes første palass var en uanselig gråbrun bygning.

En fresko i husets kapell viser Cosimo og sønnen Piero.

SALIA

3

SAN LORENZO-KIRKEN

Adresse: Piazza San Lorenzo

Skjeletter i skapet

Gravfreden er brutt i San Lorenzokirkens halvmørke krypt. Her ligger over 50 medlemmer av Medici-slekten begravd, og italienske forskere prøver å avdekke noen av deres hemmeligheter. Funnet av høye arsenikkonsentrasjoner i storhertugen Francesco 1.s skjegg kan tyde på at han ble offer for broren Ferdinando 1.s ambisjoner. Andre analyser kan kaste lys over eventuelle ekteskapelige sidesprang i slektens historie.

Neste stopp Firences domkirke, 300 m

Forskere jakter på svar på Medicienes gåter i San Lorenzo-kirkens krypt.

4

DOMKIRKEN I FIRENZE

Adresse: Piazza del Duomo 17

Drap i domkirken

Firences dominerende sentrum er Duomoen, den gigantiske domkirken. Den er en av de få markante bygningene i byen som Mediciene ikke har finansiert oppføringen av. Men den har likevel spilt en avgjørende rolle i familiens historie. Det var nemlig her leiemordere utsendt av de mektige Pazzi- og Salviati-familie overfalt Lorenzo den prektige og broren Giuliano under påskemessen 26. april 1478.

Lorenzo ble bare lettere såret og greide å komme seg i sikkerhet i kirkens sakristi, men broren hans blødde i hjel av de 19 dype knivstikkene han ble påført. Historikerne kjenner ikke hele omfanget av konspi- ▶

Dramaet utspilte seg i Firences stolthet, domkirken, under påskemessen i 1478.

4 Mord i domkirken

Fortsettelse

► rasjonen, men Pazzi- og Salviati-familiene skal i alle fall ha hatt pavens velsignelse. Han skal angivelig ha sagt: «Jeg støtter den så lenge ingen blir drept».

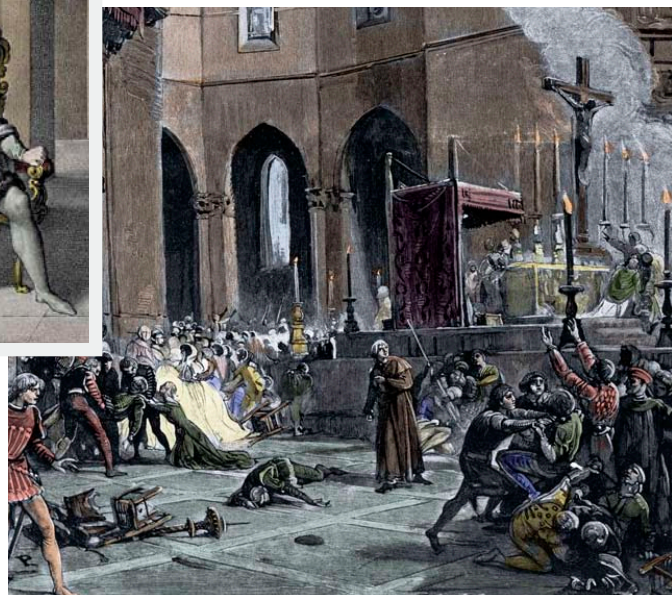
I de neste dagene var Firenze i en unntakstilstand. Det eneste som kunne høres, var Medici-soldatenes støvletramp og skrikene fra de som ble pågrepet og sendt videre til avhør i torturkamrene. Klappjakten på morderne var rask og effektiv, og etter kort tid var Pazzi-familiens storhetstid i Firenze ugjenkallelig slutt – Medicienes tidligere så mektige motstander var knust, og familiens grep om byen var sterkere enn noen gang.

👉 Neste stopp Palazzo Bargello, 400 m

Pazzi-familiens leder sto bak attentatet.

Lorenzo unnslopp attentatmennene, men broren døde av 19 knivstikk.

SCALA

5 PALAZZO BARGELLO

Adresse: Via del Proconsolo 4

Fiender hengt fra vinduet

Etter det mislykkede attentatet i domkirken bredte lynsjestemningen seg i byen. De medskyldige ble oppspørt og ført til byens daværende rådhus – bygningen som i dag kjennes som Palazzo Bargello. Her ble de uten videre hengt ut av vinduene på bygningen.

På 1500-tallet flyttet Firenzes byråd – Signoria – og bygningen ble i stedet hovedkvarter for byens vaktkorps med dertil hørende fangeceller, torturkamre og offentlig henrettelsesplass.

Leonardo da Vinci foreviget en av Pazzi-konspiratørens makabre endelikk.

Bygningen har fortsatt navn etter korpsets øverstkommanderende, «Il Bargello», men fangene har for lengst veket plassen, og i dag er bygningen nasjonalmuseum og hjem for noen av Firenzes mange kunstskatter.

👉 Neste stopp Palazzo Vecchio, 200 m

WIKIMEDIA

Først rådhus, så fengsel. I dag er Palazzo Bargello nasjonalmuseum.

6 PALAZZO VECCHIO

Adresse: Piazza della Signoria

Munk fordrev Medicier fra byen

8. mai 1498 satt dominikanermunken Girolamo Savonarola fanget i tårnet på Palazzo Vecchio. Etter flere ukers tortur, der bødlene bare hadde skånet skrivearmen hans, hadde munken skrevet under på tilståelsen om at han var en kjetter

som med falske profetier hadde forledet Firenzes borgere til en gudløs lære.

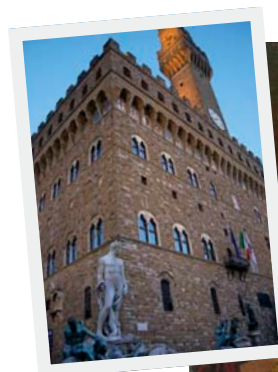
Savonarola hadde i årene før fengslingen tordnet mot Lorenzo den prektiges utsvevende liv og støtte av «dekadente» kunstarter. Og da Lorenzo døde, ble sønnen Piero 2. munkens nye mål. Piero og hans familie ble fordrevet, og med hjelp fra

Palazzo Vecchio fungerer i dag som Firenzes rådhus.

den franske kong Karl 8. overtok Savonarola kontrollen med byen i 1494.

Firenze ble nå styrt etter strenge moralske prinsipper, der malerier, spillkort, bøker og luksusgjenstander ble konfiskert og brent offentlig. Etter noen år fikk Firenzes borgere – og paven – imidlertid nok. 23. mai ble munken og to av hans ordensbrødre hengt og kroppene deres brent på plassen foran rådhuset.

👉 Neste stopp Uffiziene, 100 m

Savonarola fikk kastet Mediciene på dør og innført «Guds styre» i Firenze. Men borgerne ble snart lei av det kyske regimet, og han endte på bålet foran Palazzo Vecchio.

SCALA

UFFIZIERNE

Adresse: Galleria degli Uffizi

Gamle kontorer huser verdenskunst

I 1527 ble Mediciene nok en gang fordrevet fra Firenze og byen utropt til republikk. Men familien hadde mektige forbindelser, og i 1537 innsatte den romersk-katolske keiseren Cosimo 1. de' Medici som Firenzes hersker.

Cosimo kom fra en ubemidlet grein av Medicienes stamtre. Han var sønn av en uredd leiesoldat, og arven fornektet seg ikke. Cosimo knuste først alle som stilte spørsmål ved hans krav til makten. Så tok han for seg erkefiendene fra bystaten Siena så ettertrykkelig at han i 1569 kunne kalle seg storhertug av Toscana.

Som storhertug fikk Cosimo 1. behov

for et administrativt sentrum og satte derfor arkitekten Vasari til å oppføre det enorme hesteskoformede bygningskomplekset, kalt uffizi – «kontorene».

Vasari satte av plass til at en del av Medicienes kunstskatter kunne beundres av besøkende. Og det kan de fortsatt i dag. Uffiziene er synonymt med en av verdens mest berømte samlinger av italiensk og europeisk malerkunst.

Neste stopp Ponte Vecchio, 300 m

Medicienes kunstsamling i Uffiziene ble offentlig tilgjengelig allerede i 1765.

SAATCHI/HERSANT

PONTE VECCHIO

Adresse: Ponte Vecchio

Cosimo gikk «tørskodd» over hopen

Ponte Vecchio betyr «den gamle broen», og med en dåpsattest fra 1345 er broen over elva Arno faktisk et av Firenzes eldste – og mest berømte – byggverk.

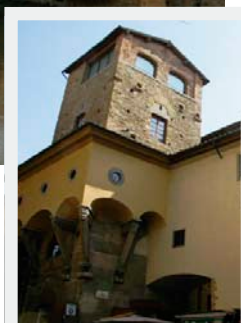
Opprinnelig var det slakterne som sto på broen i bodene sine, men den stramme stanken av halvfordrevet kjøtt, størknet blod og garvede huder ble for mye for Cosimo 1. I 1565 forbød han slakterbodene og fikk innført at bare gullsmeder fikk holde hus på broen, en regel som fortsatt gjelder. Det skjedde samtidig med at han fikk sin arkitekt, Vasari, til å oppføre en lang, overbygd hemmelig gang der Medici-medlemmene kunne ta seg ubemerket fra palas-

sene sine på sørsiden av elva til Palazzo Vecchio. Korridoren utgjør en ekstra etasje over Ponte Vecchios boder. Selv om Cosimo var den mektige hertugen av Toscana, gjaldt fortsatt den private eiendomsretten i Firenze. Så da eieren av broens sørlige tårn nektet å rive det, måtte arbeiderne legge gangen rundt tårnet.

Neste stopp Palazzo Pitti, 500 m

Cosimo 1. fikk bygd på en etasje og fordrevet de illeluktende slakterne fra Ponte Vecchio, den gamle broen.

Medicienes private gang måtte bygges rundt et tårn.

PALAZZO PITTÌ

Adresse: Via Piazza de' Pitti 1

Den siste Medici

I 1737 døde den siste mannlige Medicien, ifølge krønikerne grotesk overvektig, blind etter årelang drikking, senil – og fremfor alt barnløs. Gian Gastone ble den siste Medici-herskeren som bodde i det enorme Pitti-palasset, der slekten hadde holdt til siden Cosimo 1.

Mediciene hadde gradvis mistet politisk innflytelse siden deres andre storhetstid på slutten av 1500-tallet. Og med Gian Gastones død ble det satt et endelig punktum for slektens dominans i Firenze. Fyrstehuset Lorraine overtok nå både storhertugdømmet og Pitti-palasset.

Cosimo 1.s stor-slåtte palass er i dag et gigantisk museum.

Før den tid hadde Gians søster, Anna Maria Luisa de' Medici, donert samtlige av Medicienes kunstskatter til Firenze under betingelse av at de ble i byen. Gaven hennes har gjort det mulig for alle å nyte Medicienes unike skatter, blant annet i Pitti-palasset, som i dag er Firenzes største kunstmuseum.

Maria Luisa de' Medici donerte i 1737 Medicienes kunstskatter til Firenze by.

WIKIMEDIA